

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica infra octaua[m] natuitatis d[omi]ni. Text[us] euangelij. Luce
capitulo. ij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://urn.nbn.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

Dominica infra octa. Natiui.

tur. In christo autem est unita humana natura diuina in unitate suppositi. Et ideo est inuenire ibi plena et perfecta unitate ad deum: quod talis fuit illa unitio ut omnes accus tam diuine quam humana naturae essent accus eiusdem suppositi seu personae. Fuit ergo plenus gratia Christi secundum humilitatem: in quantum hoc singulare donum exprima gratia nullis precedentibus meritis acceptum ut esset illa natura in persona filii dei. Fuit etiam plenus veritate: quod humana natura in Christo pertinet ad ipsam veritatem diuinam ratione unitonis personalis: ita ut veritas recipitur dicatur quod ille homo demonstrato Christus est veritas persona. Unde dicitur Eccl. vii. quod in ipso sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi. Hec mirum: quod ut ibi post pauca subdit: In ipso habitat plenus tuus diuinitas corporaliter. Et sicut Christus ad secundum fuit plenus gratiae inceptum eius anima fuit plena gratiae: quia omnia dona spiritualia ei accepit absque mensura: Joan. vii. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Et sicut dicit Augustinus: sicut in singulis membris corporis est unus sensus omnis: ita tactus in capite per se sunt omnes: ita omnes gratiae sunt superabundanter in capite Christo: in alijs vero sanctis est unum commune donum gratuitum: id est caritas: in diversis vero sunt diversa specialia: quia divisiones gratiarum sunt juxta ad Eccl. xij. Et plenus Veritate: quod enim preciosa aliquo modo cognovit omnem veritatem et scientiam. Unde dicit ei Petrus: Domine tu omnia scis: Joan. vlii. Quantum etiam ad tertium inceptum est caput ecclesie dicit plenus gratiae inceptum fecit gratiam iustificando: quod lex non poterat recte Rom. viii. Fecit etiam veritatem inceptum figuratas leges et patrum promissiones adimplevit Item dicitur plenus gratia: quod Nam in nos gratiosis verbis effudit dicens Lc. xij. Omnis populus manicabat: ita mane venire studebat recte. Et veritate: quod non docebat in figuris et enigmatis: sed in veritate et sapientia. Hec ex illo.

Dominica infra octaua natiuitatis domini. Textus evangelij Luce capitulo. vij.

Rant Ioseph et maria mater Iesu mirantes super his que dicebant de illo. Et bndixit ille Symeon: et dixit ad Mariam matrem eius: Ecce positus est hic in ruinam et in resurrectionem multorum Israe: et in signum cui contradicetur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius: ut renelentur ex multis cordibus cogitantes. Et erat Anna prophetissa filia Phanuel: de tribu Aser. Hec processerat in diebus multis: et viserat cum viro suo annis septem regnitate sua. Et hec vidua erat vix ad annos octoginta quattuor: et non discesserat de templo ieiunans et obsecratoibus servientes nocte ac die. Et hec ipsa hora supueniens confitebatur dominorum loquens de illo omnibus qui expectabant redemtionem Israe. Et ut perfecerunt omnia secundum legem domini: reuersi sunt in Galileam in ciuitatem suam Nazareth. Quer autem crescebat et fortificabatur plenus sapientia. Et gratia dei erat cum illo.

Bat Ioseph et maria mater Iesu mirantes recte. Luce. vij. In predicti Evangelio tangunt tria puncta: que sunt Prenuntiatio: confirmatio: et consummatio. Quantu ad proximum litteraliter sciendum est: quod ea que in predicti evangelio dicuntur sunt facta quando beata virgo post partum et circumcisionem filii in die sue purificatiois iuit ad templum: et Symeon accepit chlamydi in brachii suis. Dicit ergo sanctus Lucas: (Erant pater eius et mater.) Scendum est secundum Bedaz: quod Ioseph dictus est pater Christi: quia ita erat communis fama non quia vere ita esset. secundum Augustinum vero in libro de bono pinguis: hoc id est: quod Ioseph

Dominica infra octa. Ratiui.

vere fuit marie: et siung Marie: vñ multo melius potuit dici pater chri: q̄ si filiu altunde adoptasset. (Diratos sup his q̄ dicebant de illo) nō solū a symone: vt dicitur. Lucas: sed etiā ab angeloz a pastore: lib. fm Orige: et a magis fm altos. Est autē hic vna magna dubitatio: quō s. Maria poterat mirari de his q̄ audiebat. nā adī miratio est de re insolita et cognita: vt p̄ i. De raph. Beate autē virginis ista nō erat incognita: q̄ erat edocita p̄ angelū et p̄ prophetias: q̄a fm Orige: et Amb. et legebat et intelligebat. Ideo sequens est q̄ mirari nō potuerit. Ad hoc r̄ndet p̄mo: q̄ l̄z brā virgo sciret talia: vt enī potuit admirari: qd̄ vno modo scis: alio mō ignoratur. sicut chri: multa sciebat p̄ inspiratio: ne/ que ignorabat p̄ experientiā. Vñ qñ illa experiebat vere mirabat: fm qdā: ut habet Barth. viij. de fide ceterioris. Alio modo r̄ndet sanctus Tho. fm ea q̄ he dicit sup Barth. l. q̄ duplex est admiratio. Una q̄ est ex ignorātia: et ista non cadit in habētē sciā. Alia q̄ est ex magnitudine rei: vt cū aliqd̄ p̄ imaginationē apprehenditur vt magnū: et ista quenit habēti noticiā am rei de q̄ mirat. Possimus etiā dicere tertio q̄ brā: go l̄z sciret qdā eoꝝ que de chio dicebant: tñ etiā qdā ignorabat: vt̄ pura q̄ esset Symoni revelatus et promissus: et d̄ his mirabat. Postq̄ autē Symeon (de cuius verbis isti mirabantur) uerat q̄ de eo dicere voluit: couerterit se ad Joseph et mariā. vñ d̄r: (Et bñdixit illis Symeon.) Sed p̄: Quia brā virgo maior erat Symone: q̄ ab eo nō debuit bñdicari. Ad hoc r̄ndet p̄mo: q̄ Symeon fuit minor brā Martha q̄tū ad meritiū: (z nō qn̄ tum ad effectū: q̄ erat sacerdos fm aliqd̄ Uel dico scđo q̄ bñdicere fm san. Tho. sup ep̄la ad Ro. xij. pingit tr̄plicē. s. enūciat̄ laudādo et magnificādo: et impatiue causando bonitatē et sanctitatē in eo q̄ benedic̄: et optatiue. s. optādo et desiderādo bona. Bñdicere ergo impatiue cōuenit soli deo p̄ auctoritatē: cuius bñdixio est causa bonitatis et sc̄titatis in nobis. p̄ ministeriū autē quenit misericordia dei: et bñdicere laudādo aut optando quenit cuiuslibet. Vñ et sc̄t̄ Lu. dicit q̄ Symeon bñdixit deū. s. laudādo et optādo gl̄iam ei. vel in eius glia cōplacēdo. Si ḡ bñdixit deū: qd̄ mis̄. si isto mō bñdixit marie et ioseph. Sed q̄ bñdixio ista fuit cōis marie et ioseph: eo q̄ pater esset putatu: Ideo fm Aug. li. de bono iug. vt oñdat euāgeliū ista q̄ solius marie sit filiū veracis dñs Jesus chri: subiungit: (Et dixit ad Mariam matrē eius: Ecce pos̄t est hic in ruinā i resurrectionē multoꝝ in isto.) Ista autem multispl̄ exponunt. Primo vt recitat Ogle. vt dicas saluator: in ruinā infidelium: et in resurrectionē credentū ap̄loꝝ et aliꝝ esse a deo pos̄t: qd̄ fm Greg. intelligendū est q̄tū ad tgalē destructionē et dis̄ḡstionē ius deoꝝ: et etiā q̄tū ad sp̄iale salutē: a q̄ ceci derunt p̄ infidelitate. Sed etiā istu mō ꝑ exponēdi arguit sic. Nā li saluator: potius est in sp̄iale ruina: esset causa p̄tū: qd̄ est falsū. Ad hoc ḡ r̄ndet Greg. nīse. dices: Divinū ꝑpositū est salus et deifica tio singulorū: casus autē subleuatio q̄sistit in plurimū intentionē credentū et nō credentū Hec ille. Et itēdīc̄ dicere q̄ aliqd̄ ex bonis opibꝝ chri: sumperfūt occisionē ruine: cū tñ chri: int̄cederet eos exaltare q̄tū ī se erat. vñ Chrys. dicit q̄ saluator erat sicut lux q̄ dlectat oculos sanos: et ifirmos perurbat. Nō ergo fuit causa ruine: sed occasio: non data: sed assumpta. Itē arguit sic: Si chri: d̄ pos̄t ī ruinā multoꝝ: se quis q̄ aliqd̄ boni cecidisse: non q̄ de bonis sint facti mali: sed q̄ de malis facti s̄t peiores: et p̄t̄q̄nter merebant mali: p̄t̄ p̄t̄nā: puta damnationē eternā et tgalē ruina ciuitatis hierlēn. Alio mō exponit fm cūdē Orige. vt aliqd̄ dicas ruere qñ ī eo peccatum occidit et d̄struit: resurgere p̄ qñ post p̄t̄a virtuose querlat. Chrys. Resurrectio qdē est p̄uersatio noua. Lū em laetitius casteffic̄: auar̄ misericors: atroc̄ misuer̄: resurrectio celebzat. Dōris qdē p̄t̄m̄: refurgit p̄o iusticia. Hec ille. Sed q̄ (Et in signū cui p̄tradiceſ (nō qdē q̄tū ad eꝝ voluntatē biplaciti: iusta illa Job. xii. Si subuerterit oia: qd̄ d̄icet ei: sed q̄tū ad voluntatē signū: q̄ est p̄ceptū vel p̄siliz)

Dominica infra octa. Ratiui.

z quantū ad aliqua alia. **U**n hoc tripliciter exponit fm glosas. **N**ā signū tripliciter sumit. Primo p re aliq d aliud significātes eo modo q circulū taberne signū dicimus. Alio modo sumit signum p miraculo. Hō modo q dicit Act. vij. q Stephanus faciebat pdigiat signa magna in plo. Tertio modo sumit p eo quod signat: id ē distinguit & discernit aliqd ab alijs: ad qd aspiciendū est: sicut verilla que discernit milites: & charta que distinguit logy ad quē sagitta est facienda. **G**losa: ergo sumēdo signū pmo modo: dicit chm esse postū in lignū rōne euangeliū qd significat facta chn: cui enāgeliō p tradicī a multis in multis: vtpura in hoc qd dicit Dath. Et **E**nī separare hoiem aduersus patrē. **S**ed modo sumēdo positus br in signum ratione miraculoy q fecit & que circa eū facta sunt. **O**mnia em vt dicit glo. q de chō narrant fuit signa: pura & nat⁹ est de virgine: q resurrexit & hmoi: quib ab infideilibus p tradicī. Sed tertio modo sumēdo fm glosam positus est in signū ratione crucis q est chianoy verillū: ad qd respiceret debet omes chri milites exētes in plio aduersus inimicū. **H**uic signo p tradicī: q cū sit mundi salus & redēptio: ab ali quib dicit esse aliqd ridiculosum & latronum supliciū. Possimus aut & aliter exponere. Nam signū aliqñ Et aliqd ad qd aspiciunt hoies: vt signū ad sagittandū: & sic chis rōne miraculoy & doctrine & conuersatis sue dicit⁹ est metaphysice signū qd in se querrebat ocl̄os oīm. **H**uic signo p tradixerūt iudei qd ad miracula dicentes Dār̄c. iij. (in beelzebub). l. p vtutē maris mi demonis (ejcīt dēmonia) & quo ad doctrinā & querserētē dicētes xp erat sedūcto turbaz: vt p̄z Jōā. vij. & q erat malafactor: vt p̄z eiusdē. xvij. **U**n reprobauerūt eum & cruci affixerūt: ideo subdit (z tuāpī) aīam peransibit gladius. **C**onstruitur aut ista sentētia duplēciter: vt dī Dāgīt. hist. Primo sic: **O** Maria gladius sp̄ius. l. chī: aīam tuā p̄rasibit. **S**ecundo sic: **O** Maria gladius p̄rasibit aīam sp̄ius chī q tua est ppter imēnsitatē tui amoris ad illū: & econtra. Exponit aut ista p̄phia Symonis triplī. Primo fm Orige, per

gladiū intelligēdo dolorē quē ex passiōe chī suscepit: q p̄rasuit aīaz eo mo q materialis gladius p̄rasit corp⁹. qz. s. ille dolor fuit int̄m⁹. **U**n ait Orige. Optet in telligi gladiū dñice passiōis aīam Dārie p̄rāniū iste: q est chīm vtpote dei filiū: sp̄ote p̄pria mori: mortēq; ipam nō dubitaret sua morte deuictus: ex sua tñ carne p̄genitū nō sīde doloris affectu potuit videre crucifigi. **H**ec ille. **S**ecōdū exponit fm Amb. p gladiū sumēdo verbū dei. vñ ait: prudētia Dāris nō ignarā mysterij celestis: Symeon oñdit. **E**liu est tm̄ verbū dei & validū & acut⁹ om̄i gladio ancipit⁹: prīgens vlc⁹ ad divisionē anime & sp̄us. **H**ec ille. Et itēdit q chis ex efficacia sui fmonis: dividēret inter spūm & aniam. i. inter rōem & carnē vel sensu: ne rō sensu lati p̄sentiret. **T**ertio exponit fm Aug. p gladiū surgēdo dubitatōez q ex stupore p̄surgit: & dolorē infligit. **V**ñ ait: Vnde q h̄ intelligit q Dāria in morte dñi stupore qdā dubitauit: vidēs filiū dei sic humiliatū vt vlc⁹ ad mortē descēderet. Et sicut gladi⁹ p̄rasies iuxta hoiem: timorē facit: nec tm̄ peuit: ita & dubitatio mesticiā fecit nō tm̄ occidit: q nō sedit in anio: sed p̄rasuit q̄si p ymbra. **H**ec ille. Et itēdit vt dī s. Tho. iij. p. q. ii. vij. ar. Quarto q dubitatio illa nō fuit infidelitas: s̄ stuporis: dū cōpararet mirifica & excellēta q de chō nō uerat: vlib⁹. Mōtemporib⁹ q patiebas. **V**tr̄ p̄ be. Dāria sit occisa corpori gladio: vides certu. **U**n dī Isid. li. de vita & obitu sc̄tōy. Incertū qdē est vtr̄ Symeo p materiali gladio dixerit: an p̄vbo dei valido & acutiore oī gladio ancipit⁹. Spe cialit̄ tm̄ nulla docet historia Dāriā gladi⁹ aiaduersione pemp̄a: nec obitus eius vlc⁹ legit: q̄uis repiaſ sepulcr⁹. **H**ec ille Alb. aut sup̄ Dīsus ē: p̄bat q ex amo⁹ re sit mortua: ita q p̄templando & ardēdo tātū illa brā aīa ferebas in deū p amo⁹ re & limitē corporis penit⁹ exiuit. **U**n dī cta ūba q̄to exponit Bēt. dī gladio amoris dei: q inq̄t: Aīaz marie nō tm̄ p̄fixit s̄ p̄rasuit vt veniret vlc⁹ ad nos q p̄ā in diuinū amorē p̄surgam⁹: & sic de plenitudo ei⁹ oēs accipem⁹. sequit⁹: (vt reuelent ex mult⁹ cordib⁹ cogitatoe) **E**st at sc̄e

Tractatus. II.

dū sūm Brecū: q̄ ly vt: aliquā stat causalit̄
vt si tēā: ch̄s est mortu⁹ vt nos redime⁹
ret. Nā ly vt: dicit causaz finalē ppter quā
ch̄s moriebas. Aliqñ aut̄ stat. 2comitaz
tue vel 2secutue: vt si dicā: q̄ iudei occi⁹
derūt ch̄m vt ḡ romanos disp̄deret. Hic
aut̄ stat 2secutue sūm Brecū: sūm p̄mā ex⁹
positione: qz ex ch̄i passiōe evenit vt ma⁹
nifestarens odiā iudeoz in Ōm: q̄ eū nō
solū affixerūt cruci: szetā sic affixum deri⁹
debāt & blasphemabāt. Uel reuelate se
dubitatiōeis disciploz: q̄ fidē p̄diderunt:
tuxta tertia expositione: qz gladius dubi⁹
tatiōis nō p̄trāsūt amas eoz: sed se in il⁹
lis firmauit. Uel stat ly vt: finalis: iuxta
scđam expositione. Ad hoc eī sit verbū
ad aniam vt reuelent cogitatōes. i. p̄site
an̄ boies sua peccata.

Moraliter sciendū est q̄ q̄libet debet
semp aspicere ad ch̄m p̄ 2ex̄plationē: ita
q̄ no deficiat ocal⁹ de capite tuo. i. d. v̄o
Uñ Eccl. ii. Sapientis oculi in capite ei⁹
& hoc ideo: qz positus est nobis in signu⁹:
in p̄septo qdē in signu⁹ pauperratis & humi⁹
litatis: in cruce in signu⁹ patiētie & obediē⁹
tie: in sepulcro in signu⁹ q̄etis & 2remplati⁹
onis: in inferno in signu⁹ charitatis: in celo
in signum victorie Apoē. iii. Qui vicerit
dabo ei sedere & sedebit meuz in throno
meo: sicut ego vici & sedi cum patre meo.
Huic signo contradicunt malī homines:
nō p̄ verba sed facta: qz signo humilitat̄
& tradicunt lugbi: & sic de alijs.

Quantū ad scđm sciendū q̄ Anna vi⁹
dua p̄firmauit q̄ Symeon senor de ch̄o
p̄dicaueret. Amb. p̄phetauit Syme⁹
on: p̄ph etauerat copulata iungio. Phaue⁹
rat v̄go: debuit etiā vidua. p̄phetar ēneq̄
p̄fessio decesset aut̄ sexus. Hec ille. Jō d̄r
(erat Anna p̄phetissa filia Phanuel)

Hoc adū v̄o q̄ l̄ sūm iura humana: mul⁹
ier plerūq̄ non recipiat in testimoniu⁹: tñ
sūm glo. in p̄conio ch̄i p̄ q̄ vita reddita
est: ipa v̄ro. i. Symeoni iungit: qz vita
mūdi p̄ v̄z & mīlēre p̄dīca erat. Uel dicē
dū: et q̄ l̄ testimoniu⁹ mulieris sit impfe⁹
ctū rōne sexus: q̄ est fragilis: secus tñ rōne
scr̄itatis. (tribu Aser sūm Theo. euāge⁹
lista seriose describit ista Annāg p̄iem et
tribū ppter certitudinē historie. Uel sūm

Grego, nīse, vt distinguat eā ab alijs: que
forte tūc t̄pis eodē nōe vocabat. Debac
Anna sic dīc Amb. Anna v̄o & stipēdij⁹
viduitat̄ & morib⁹ talis inducit: vt digna
fuisse credaf̄ q̄ redēptionē oīm nūciaret
Hec ille. Un̄ euāgelista cōmēdat eā. P̄i
mo ab etate dīcēs: (hec p̄cesserat in dieb⁹
multis) Scđa a p̄ginitate huata an̄ mā
trimoniu⁹ dīcēs (tvixerat cu v̄ro suo ānis
v̄j. a p̄ginitate sua) Tertis a viduitate b̄u
uata post mortez piugis di. & hec vidua
erat v̄l̄ ad ānos octogintaq̄tu⁹) Quar
to ab assiduitate visitādi tēplū dīm dīcēs
(que nō discedebat de rēplō) sūm modū. s.
lōq̄ndi: q̄ assidue querensante in aliq̄ loco dī
cīmus ab illo nō discedere. Quinto ab al⁹
sicutitate ieuñi & oīoni dīcēs (ieuñi & oīoni
obscr̄atiōib⁹ seruiens nocte ac die) Juste
ḡ v̄ ait Ōrige. sc̄tā mulier spūm p̄pheta⁹
di meruit accipe: qz lōga castitate: longis
ieuñi & ad hoc culmē ascēderat. Hec ille
Sequīs (Et hec i p̄a hora) qua Symeon
ista dicebat (supueniēs confitebat dīo.)

Est aut̄ sciendū sicut dicit s. Tho. q. q. q.
ij. ar. j. q̄ triplex est p̄fessio. Prima. s. que
est actus fidei: vt cuz q̄s cōfiteſ se credere
in vnu dei. Scđa q̄ est actus latrie. i. gra
tiauaccio & laudatio dei: ad quaz horat̄
P̄s. di. Confitemini dīo. i. laudate deūz.
Tertia est actus p̄nie: qua q̄s p̄fiteſ p̄cta
sua. Hic aut̄ lequī euāgelista de scđa cō
fessione sūm Greg. nīse. Unde sequīs (z loh
quebas de illo). s. dīo Jesu ch̄o quē mā
gnificat & p̄dicabat (omnib⁹ q̄ expectabāt
redēptionē israel). i. Messiam regē p̄
quē redimerent vere a seruitute spūali. i.
peccati: & diaboliz: vel a seruitute egali sūm
opinione aliquo⁹ iudeoz q̄ exstīmabant
ch̄m ventuz-tāq̄ regē carnalē. Dicit aut̄
Gre. nīse. q̄ iō euāgeliu⁹ nō exp̄mis qd̄ An
na d̄ ch̄o dixerit: qz forte dixit aliqd̄ mo⁹
dicū & nō clare. Uel sūm alios ad inuēdū
& mulier in ecclia loq̄ nō debet l̄ tacere:
iuxta doctrinā apli. j. L. oī. xiiij. Sicut enī
paucor̄ p̄ule ḡia nō faciūt legē cōem. ita
ecōuerlo lex coīs nō tollit q̄n alicui fiat p̄b̄
uilegiū ḡra scr̄itatis. Et q̄ dicit glo. eā ieuñi
iun̄s & oīoni accepissi p̄phētā: sed nō
autoritatē docendi: intelligi in q̄ntum
mulier sūm Borā: non inq̄ntuz sancta. qz

Dñica infra octa. natiuita.

Tamen mulier erat: non extendit sermonem suum.

Allegorice fū Gregoꝝ. nīſe. Symeoꝝ q̄ interpretatur fū alioꝝ obedientia v̄l auditor mororis: significat legem Moysi c̄m sene morituro moriturā. Sed Anna q̄ interpretat gratia: significat legē nouā: q̄ ē lex grātiae quā ch̄z fouet viuentē: In me dīo hōz ch̄z fuit. Est autē notandū qnq̄ q̄ fuisse Annas: q̄ sunt: maf Samuel: i. Reg. j. et vxor Raguelis. Tob. ii. et vxor Tobie senioris Tob. j. et filia Ph̄nuel d̄ qua habet hic. et mater br̄e virginis de q̄ nō habet in canone. Et q̄ Anna interpretat grātia: vt dictū est: et oēs p̄dicte fuerunt sancte et grātiose significant dñq̄ gratias. Prima p̄cat grām orādi. Vñ dixit. Re. j. Eſtudiām mēā in ſpectu dñi. Scđa grām alios edificādi: q̄ Raguel interpretatur pastor dei. Tertia grām flendi p̄cā et incolatum hui⁹ vie: q̄ Tobias interpretat ducut ad lucū. Quarta grām reuelatio nis ſecretor: q̄ Ph̄nuel interpretat facies dei. Quinta grām resurgēdi a p̄ctis: q̄ fu it vxor Joachim: q̄ interpretat responsio. Qui em reſurget a p̄co r̄nde deo vocant̄: et non facit more ſurdoy. Silt notan dū eſt fū ſcripturā q̄ tuor fuisse p̄phetis ſas: q̄ sunt Maria ſoror moysi Erođ. xv. et Delbora Iudicū. iii. et Oida. iii. Re. xxii. et Anna vidua h̄ deſignata. Prima i. interpretat dux: ſcdā Apis: q. l. in p̄ncipio p̄git et in fine vngit. Tertia discretio mea. Quarta r̄ndens. l. reddēdo ſuū. Nicuīqz. Prima p̄cat fortitudine: ſcdā r̄tantiam. Tertia prudētia: et Quarta iuſticia.

Anagogice Anna vidua eccliam beat sanctorū: q̄ viduata p̄ſentia ſui ſponsi: tenuijs et obſecrationibꝫ vacat: et in fine dierū vice ſue illū cū gaudio vidēre mereſt in tē plo celeſtis h̄ierū. Significat etiā ſingula ſanctorū aias: eadē rōne. Notandū eſt etiā q̄ p̄ſentatiō dñi i tēplo iterfuerūt qnq̄ plone: significat̄ illos q̄ in tēplo vi te eterne videbūt ch̄m aſtantē: v̄l meli ſedentē ad p̄ſentia p̄ris in dextera. Heſt runt iefus ſignificans innocētes. et maria. l. amar. mare: ſignificans penitentes et Joseph. l. accretens: ſignificans pficiētes et Symeon. i. audiens. l. miſerias p̄ximos

rum: ſignificans p̄fectos in vita actiua. et Anna ſignificans p̄fectos in vita ſōrem/ platiua.

Moraltiter hic instruunt̄ coniugati ꝑ Mariā et Joseph ut ſimul p̄gant ad tem plū ſuperne hieruſalē portat̄ ch̄m i cor dibus ſuīs p̄ amoē mutuū fū deū: ut rā dem audiāt in eodē tēplo laudes dei. Et virgines in Anna virgine ut ſe imaculatas viris ſuīs p̄fuerūt: ut tandem ch̄m vih dere mereant̄ in matrem. Uidue qz i An na viuia ut pudicitia confeſſerūt p̄ leuina et orones. Et ſilt ſenes in Symeoꝝ ut xp̄z q̄rant in tēplo et nō in p̄dīs ſuīs. Et ſimiliter pueri in puerō Jefu ut p̄mitat ſe portari. i. gubernari a parentibꝫ. Quantū ad tertium tangit consummatio ſue amplectio diuine legis: cum ðz (et vt p̄fecerūt oīa fū ſignificans) ſ. de oblatione ſaciēda dñop̄ Darie purgatione (reuersi ſunt in galileam iuſtare ſuā nazareth). Et autē ſcie dū q̄ b̄tūs Matthe⁹ h̄ dicit ch̄m angelō monete fuisse delatū in egyptū: et poft modū ex egypto in nazareth. Sed b. Lu cas fū Bedā q̄ ſciebat b̄tūs Mat. h̄ dif fuse narrasse: illō omisit. ſ. fugam ch̄m ad egyptum. Qñ autē angelus monuerit Joseph: q̄dam dicit q̄ in via cū a ſyginitis purificatione reuertereſ. qdā ſo q̄ i nazareth quia cū Herodes nō eſſet q̄ſtitūr puer ſtam post purificationē: ſ. poſt annūy'lani plius: no eſt p̄babile q̄ angelus eum fuge recoegerit eu puerō ſtatim acta purificati one. Rurſus ſciendum eſt: q̄ gallea ali quando eſt nomen ſubſtantiuū ſignificans prouinciam. Aliquādo ſo adiectiuū ſignificans rem prouincie. H̄ autē fū aliquos ſtat adiectiuū. Aliqui tamen teſtūs habent in galileam in ciuitatem ſuāz Nazareth: et ſic ſtat ſubſtantiuū. Et hec eſt littera greci teſtūs. Sciendū ſo q̄ ſic concipi ita et nutriti voluit in Nazareth: fū Gorā: ut ſignificaret q̄ ſicut ſuā con ceptio fuit florida ſine originali: ſic et con versatio fuit florida ſine actuali peccato. Sequitur (Puer autem creſcebat. ſ. cor pote. Ex q̄ p̄z fū Athanasiū q̄ caro non erat couerſa in deitatem (et confor tabat) ſpiritu: fū Lirillum inqntum fū p̄gres ſum et atq̄ ſtendebat ſapieniam fū eunq̄

Tractatus

II

dem Cirillum. et Theoph. Possumus autem hoc exponere de virtibus corporis que in eo erant vietum fortiores (plena sapientia). scilicet diuina: et humana beatifica: et humana infusa: et humana experientia. Evidet de hoc quod scribunt infra: dominica infra octa. epiphany (et gratia dicitur in illo). scilicet gratia faciens. id est gratia sine glosa: gratia capite: et gratia unitio. Et de ibide. Reliqus sensus quod illius post patrum facilius patet ex dictis.

In Circumcisione domini. Textus euangelij. Lu. ii.

Osteg consimilati
p
p
dies octo ut circumcidere
ret puer: vocatum enim
in eum iesus: quod voca-
tum est ab angelo priusquam interno
conciperet.

Osteg consimilati
p
sunt dies octo ut circumcidere
tur pueri. Et circa circum-
cisionem de quod in presenti evan-
gelio agit tria puncta sunt videnda: quod sunt
Eps dissimilitudo: vulnerum illatio: et nois im-
positio. et hec tria tanguntur in euangelio.
Quantum ad primum sciendum est ex doctrina
sciri Tho. in. iiii. di. i. q. ii. p. totu. p. finis suc-
cessionis temporum quanto magis appropinquabat
ad chrismon: tanto magis debebat articuli fidei
explicari. Ideo necessarium fuit ut daret a
deo preceptum de circumcisione sienda propter duo
Primo ut populus deum alicuius corporale signum
distinguatur ab alijs. Secundo quod expellat si-
gnificabat ablacionem originalis per se fidei
deinde etiam fuerit p. alicuius signum significata.
Et hoc propter multa. Primo rōne membris in
quod siebat: quod p. illud descendit originale. Se-
cundo quod siebat finis circularis figura et circu-
lacio fuit in originali dum persona inficit
naturam: et natura personam. Tertio rōne
penitentia delectationem concupiscentiae in quod
vigeret fomes. Quis illa pena non fuerit ad
satisfaciendum. Quarto quod sanguis ibi fui-
sus significabat chrismon passio et originalis
culpa sublata est. Debuit autem dari hoc p. re-
ceptum de circumcisione anno legi scripto. id est anno

te legem mosaiicā. quod lex dari non potuerunt
si populo adiunctorum et distinctio: quod distinctio p.
circumcisionem fuit. Debuit autem differri us
que ad tempore abrae: quod primus accepit p.ceptum
de hac circumcisione. An enim fere omnes erat
fides les. Nam tunc scilicet tempore abrae dicitur idola
tria incepisse et abundavit infidelitas: et ini-
ciuum est in naturam. Hoc tunc debuit fieri p.
missio de nasciturum christum qui peccata munera
daret et signum fidei atque castitatis. Hoc ini-
ditatem et luxuriam ponit. Non autem debuit
dari omnibus populis: quod data fuit ut populus ex
quo christus erat nasciturus speciali sanctitate p.
omnibus populis fulgeret. Contra: quod daba-
tur hoc origine p. mū quod omnibus erat com-
mune. Item hoc: quod dabat in signum fidei
abrae: quod oīs imitari tenebantur. Reiposte
defensio: Ad p. mū quidem dicunt: quod non erat so-
lum hoc origine, sed etiam erat in signum
nasciturum ex abraham: Contra origine autem
remanebant alia porta remedia. Ad
secundum dicunt: quod non omnes tenebantur imitari
abraham: quod non erat notandum: neque obitum datum
in exemplum: sed omnes tenerent ad fidem eius.
Hilmael autem et esau tenebantur ad circum-
cisionem solum dum erant de familia parentium;
non autem post separationem ab eis
quod solus populus peculiaris circumcidebat.
Hoc etiam dandum fuit hoc preceptum
feminis: quia dabatur contra origine
culpam: que est p. generante active; id est
a patre: non autem dabatur contra penam
litatem corporis: quod sunt ab administrante
maternitate. a matre. Et licet transgressio prima
a femina inciperit: tamen ipsa non fuit causa pec-
cati originalis: quod si viri non peccasset: eti-
am peccante femina non traheretur illa
ludus. Et etiam distinctio populi est principaliter p.
virios. Est autem sciendum quod circumcisione erat
sacrificium veteris legis et erat etiam sub precepto
Inquit ergo ei et sacrum est tibi poterat fieri
et habebat suum effectum. Inquit vero erat p. ce-
ptum regredire dies octava necessario. Et au-
sa huius determinatio epis est multiplex. Primo
ma est teneritudo pueri. Unde non licet
anticipare octavam die in aliquo calvo. sic dicit
Hugo de sancto Victore. Quis alii dicunt opere
positum. Quia id quod alii assertunt neque
ex scriptura neque ex confuetudine iudeorum
babetur. Et illi obiectatur quod populo dei enim

